

POZNAŃ, 16 lutego 2021 r.

**DYREKTOR IZBY
ADMINISTRACJI
SKARBOWEJ W POZNANIU**

UNP: 3001-21-022669

Znak sprawy: 3001-IWW1.0921.10.2020

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI

Sporządzone na podstawie art. 52 ust. 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. z 2020, poz.224).

Nazwa i adres kontrolowanego urzędu

**3003 Urząd Skarbowy w Gnieźnie
ul. Spichrzowa 4,
62-200 Gniezno**

Naczelnik kontrolowanego urzędu

Pan Leszek Kasprzak

Imienne upoważnienie do przeprowadzenia kontroli

Nr 13/2020 z dnia 18 lutego 2020 r. wydane przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.

Nr 25/2020 z dnia 19 marca 2020 r. wydane przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.

Nr 29/2020 z dnia 27 kwietnia 2020 r. wydane przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.

Wpis do książki kontroli

Kontrola w trybie uproszczonym wpisana do książki kontroli pod pozycją nr 1/2020

Koordinator kontroli - imię, nazwisko i stanowisko służbowe

Elżbieta Holewińska - główny ekspert skarbowy

Krajowa Administracja
Skarbowa

Kontrolerzy – imię, nazwisko i stanowisko służbowe	
1.	Elżbieta Holewińska - główny ekspert skarbowy
2.	Magdalena Stejbach - główny ekspert skarbowy
Data rozpoczęcia czynności kontrolnych	20 marca 2020 r.
Data zakończenia czynności kontrolnych	29 maja 2020 r.
Tryb kontroli	
Uproszczony	
Zakres kontroli	
Przedmiot kontroli	Realizacja <i>Wytycznych do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług</i> w części dotyczącej dokonywania zwrotów podatku VAT.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do dnia kontroli. Badaniem mogą zostać objęte również zdarzenia i dokumenty sprzed 1 stycznia 2019 r., gdy miały związek z przedmiotem kontroli

Kontrolowany obszar działalności
Obszar działalności – Kontrola.
Cel kontroli
Zbadanie i ocena działań Urzędu w zakresie prawidłowości weryfikacji deklarowanych zwrotów nadwyżki podatku naliczonego nad należnym lub podatku naliczonego. Stosowanie się do <i>Wytycznych do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług</i> , w części dokonywania zwrotów podatku VAT.
Ocena skontrolowanej działalności
Ocena pozytywna pomimo stwierdzonych nieprawidłowości
DOKONANE USTALENIA FAKTYCZNE

Weryfikacją objęto działania Naczelnika Urzędu Skarbowego w Gnieźnie w zakresie realizacji *Wytycznych do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług* (dalej także: *Wytycznymi* lub *Wytycznymi do VAT*) w części dotyczącej dokonywania zwrotu podatku VAT, Ministerstwo Finansów, Warszawa, marzec 2016 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie udostępnionych drogą elektroniczną dokumentów, danych z systemów informatycznych Urzędu oraz przekazanych informacji i udzielonych wyjaśnień.

Weryfikacja oraz dokonywanie zwrotów podatku VAT przez Urząd Skarbowy w Gnieźnie określone zostały w uregulowaniach wewnętrznych Urzędu oraz przepisami prawa.

W Urzędzie Skarbowym w Gnieźnie weryfikacją zwrotów zajmuje się Dział Czynności Analitycznych i Sprawdzających (SKA-2) a także Dział Kontroli Podatkowej (SKP) –w zakresie weryfikacji zasadności zwrotów w toku kontroli podatkowych. Nadzór nad komórkami sprawuje Zastępca Naczelnika Urzędu Skarbowego (ZN2).

I. Uregulowania wewnętrzne obowiązujące w Urzędzie w kontrolowanym zakresie

W kontrolowanym okresie obowiązywały:

- Regulamin Organizacyjny Urzędu Skarbowego w Gnieźnie nadany Zarządzeniem Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu nr 15/2017 z dnia 9 marca 2017 r.,
- Regulamin Organizacyjny Urzędu Skarbowego w Gnieźnie nadany Zarządzeniem Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu 113/2019 z dnia 24 października 2019 r.,
- Wewnętrzna Procedura Postępowania nr 35/2018 z dnia 4 grudnia 2018 r. w sprawie zasad postępowania w sprawie zwrotu podatku od towarów i usług w Urzędzie Skarbowym w Gnieźnie (*do grudnia 2019 r.*),
- Wewnętrzna Procedura Postępowania nr 39/2019 z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie zasad postępowania w sprawie zwrotu podatku od towarów i usług w Urzędzie Skarbowym w Gnieźnie.

Badana próba:

W badanym okresie, według raportu e-ORUS w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 29 lutego 2020 r. zweryfikowano (*czynności sprawdzające*) 6727 deklaracji z wykazaną kwotą do zwrotu. Do próby wytypowano 7 spraw:

- poz. 841 raportu (*tj. pierwsza sprawa w raporcie dotycząca deklaracji ze stycznia 2019 r.*)
- poz. 1841 raportu
- poz. 2841 raportu
- poz. 3841 raportu
- poz. 4841 raportu
- poz. 5841 raportu
- poz.6727 raportu (*ostatnia sprawa w raporcie*).

Próba wytypowana w powyższy sposób obejmowała deklaracje z wykazanymi kwotami do zwrotu z przedziałów: do 7 000 zł - 3 sprawy, od 7000 zł do 10 000 zł - 1 zwrot, od 10 000 zł do 30 000 zł - 3 zwroty.

W związku z powyższym, w oparciu o wykazy zwrotów z przedziału 500 001 do 1 000 000 zł i powyżej 1 000 000 zł dobrano do próby: 1 zwrot powyżej 1 000 000 zł i 2 zwroty z przedziału od 500 001 zł do 1 000 000 zł (*1 osoba fizyczna, 1 osoba prawna*).

Łącznie kontrolą objęto 10 spraw z Działu Czynności Analitycznych i Sprawdzających w zakresie weryfikacji zasadności zwrotu, które nie były objęte kontrolami podatkowymi.

Według raportu z systemu PoltaxPlus (*R_KON_VAT Ilość i efektywność kontroli w zakresie podatku od towarów i usług z podziałem na kwotę zwrotu*), w okresie w okresie od stycznia 2019 r. do 29 lutego 2020 r. do Urzędu Skarbowego w Gnieźnie złożono 7 071 szt. deklaracji z wykazanymi kwotami do zwrotu, z których kontrolami podatkowymi objęto 10 deklaracji (0,141%).

Do próby wytypowano 4 kontrole podatkowe, w tym 3 kontrole wszczęte przed terminem zwrotu i 1 kontrolę wszczętą po dokonaniu zwrotu, postępowanie nr:

- 89623 – NIP 7851805486
- 107844 – NIP 7841957214
- 53290 – NIP 7842104152
- 68565 – NIP 9720467297

- Obsługa wniosków o przerachowanie. W kontrolowanym okresie do Urzędu Skarbowego w Gnieźnie wpłynęły 2 304 wnioski podatników o przeksięgowanie zwrotów z tytułu podatku VAT na inne tytuły podatkowe (raport z systemu Biblioteka Akt R_BAK_KANC_DEKR, typ dokumentu RP_KOR, obsługa - komórka SER). Do próby przyjęto 5 spraw (1, 500, 1000, 1500 i 2000 pozycję z raportu).

- Postanowienia Naczelnika Urzędu o przedłużeniu terminu zwrotu różnicy podatku, o którym mowa w art. 87 ust. 2 zdanie drugie ustawy z dnia 11 marca 2004 r o podatku od towarów i usług w ramach kontroli podatkowej. W odniesieniu do ww. kontroli podatkowych przyjętych do próby nie wydano postanowienia o przedłużeniu terminu zwrotu nadwyżki podatku lub zwrotu podatku naliczonego. Z 5 kontroli podatkowych wszczętych przed terminem zwrotu, za badany okres w 1 wydano postanowienie o przedłużeniu zwrotu (kontrola – postępowanie nr 90543), które zostało objęte badaniem (3003-SKP.500.81.2019.5)

- Przegląd upoważnień:

Kontrolujący dokonali sprawdzenia prawidłowości upoważnień na próbie upoważnień do akceptacji zwrotów.

- Kontrola funkcjonalna:

Badaniem objęto przeprowadzone w Urzędzie Skarbowym w Gnieźnie kontrole funkcjonalne w okresie od 1 stycznia 2019 r. do dnia rozpoczęcia kontroli w zakresie zwrotów podatku VAT w temacie „Właściwa weryfikacja i terminowe dokonywanie zwrotów VAT”:

- informacja o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej z dnia 19 sierpnia 2019 r.,
- informacja o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej z dnia 13 stycznia 2020 r.

II. Czynności analityczne i sprawdzające

W okresie od 1 stycznia 2019 r. do 29 lutego 2020 r. do Urzędu Skarbowego w Gnieźnie złożono za okresy od 1 stycznia 2019 r. do 29 lutego 2020 r. 7 071 deklaracji z wykazaną kwotą zwrotu podatku od towarów i usług, w tym:

– powyżej 1 000 000 zł	2 deklaracje	2 podmioty
– od 500 001 do 1 000 000 zł	32 deklaracje	8 podmiotów
– od 100 001 do 500 000 zł	280 deklaracji	88 podmiotów
– od 50 001 do 100 000 zł	300 deklaracji	150 podmiotów
– od 10 001 do 50 000 zł	1 575 deklaracji	559 podmiotów
– od 1 do 10 000 zł	4 882 deklaracje	1 330 podmiotów

Łączna kwota zwrotów (*zatwierdzone do księgowania*) podatku VAT za badany okres wyniosła 171 167 806 zł, w tym zwroty podatku VAT do kwoty 7 000 zł wstępnie akceptowane oraz akceptowane ostatecznie samodzielnie przez pracownika SKA2 11 424 536 zł, co stanowi 6,67 % kwoty ogółem zwrotów (*badanym okresie 4 711 deklaracji dotyczyło zwrotów podatku VAT do 7000 zł – 3 w badanej próbie*).

Samodzielna akceptacja zwrotów do 7000 zł przez pracownika SKA2 w kontrolowanym okresie wynikała z pkt 5.3.13 Zasad postępowania w sprawie zwrotu podatku od towarów i usług w Urzędzie Skarbowym w Gnieźnie, stanowiących załącznik nr 1 Wewnętrznej Procedury Postępowania Nr 35/2018 z dnia 4 grudnia 2018 r. (*do 19 grudnia 2019 r.*) i z pkt 5.4.1 Zasad postępowania w sprawie zwrotu podatku od towarów i usług w Urzędzie Skarbowym w Gnieźnie, stanowiących załącznik nr 1 Wewnętrznej Procedury Postępowania Nr 39/2019 z dnia 20 grudnia 2019 r.

Według wyjaśnień złożonych w toku kontroli Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu (dalej także DIAS w Poznaniu), nadzór nad poprawnością realizacji zadań przez pracowników w zakresie zwrotów VAT, co do zasady jest procesem ciągłym i odbywa się na bieżąco w trakcie zatwierdzania zwrotów przez przełożonych. Z kolei nadzór nad pracownikami akceptującymi zwroty VAT w kwotach niższych od kwoty 7 000 zł przeprowadzany jest przez

kierownika komórki wybiórczo podczas weryfikacji/zatwierdzania zwrotów dotyczących kolejnych okresów rozliczeniowych w kwotach wyższych niż 7 000 zł u danego podatnika. Pracownik na etapie weryfikacji zwrotu ma możliwość konsultacji sprawy z przełożonym. Weryfikacja zwrotów do 7000 zł, w kontrolowanym okresie, nie była objęta kontrolą funkcjonalną przełożonego pracowników wstępnie i ostatecznie akceptujących zwroty.

Według raportu z e-ORUS w Urzędzie Skarbowym w Gnieźnie za kontrolowany okres przeprowadzono 6 726 czynności sprawdzających dotyczących weryfikacji zwrotu podatku VAT.

1. W odniesieniu do badanej próby 10 zwrotów VAT zatwierdzonych po czynnościach sprawdzających (powyżej 1.000 000 zł – 1 zwrot, od 500 000 zł do 1.000 000 zł - 2 zwroty, od 20.000 zł do 100.000 zł - 3 zwroty, od 7.000 zł do 20.000 zł – 1 zwrot, do 7.000 zł – 3 zwroty) stwierdzono:

- deklarowanie terminu zwrotu - 60 dni od dnia złożenia deklaracji,
- dokonanie 7 zwrotów w deklarowanej wysokości na rachunek bankowy podatnika, w 2 przypadkach, część zwrotu zaliczono na poczet zaległych/bieżących zobowiązań podatkowych, w 1 przypadku zwrot podatku zgodnie z wnioskiem podatnika w całości zaliczono na PIT.

Nie stwierdzono dokonania zwrotu/przebiegowania podatku VAT po terminie zwrotu wynikającym ze złożonej deklaracji.

- dla zwrotów VAT od 7000 zł (*7 objętych próbą*) sporządzono z podsystemu KONTROLA Analizę zasadności zwrotu VAT, która po wydrukowaniu stanowiła Kartę oceny zasadności zwrotu (zgodnie z § 5 pkt II.5 *Wytycznych*). Wszystkie analizy stanowiące Karty oceny zasadności zwrotu objęte próbą były podpisane przez pracownika je sporządzającego, zawierały pieczęć z imieniem, nazwiskiem i stanowiskiem służbowym oraz datę, zgodnie z § 5 pkt II.8 *Wytycznych*. Dla pozostałych zwrotów takich analiz w systemie Poltax Kontrola nie sporządzono, co jest niezgodne z § 5 pkt. II.1 *Wytycznych do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług* (marzec 2016 r.).

- w Karcie oceny zasadności zwrotów VAT począwszy od 7.000 zł. - tj. 7 spraw, wskazano, że przeprowadzone czynności analityczne wskazują na „zatwierdzenie zwrotu VAT”. Natomiast zatwierdzenie zwrotu w badanej próbie następowało po wykonaniu czynności sprawdzających. (*według danych z e- ORUS i adnotacji, przeprowadzono czynności sprawdzające we wszystkich przypadkach objętych próbą przed dokonaniem zwrotu*),

- opis na okoliczność przeprowadzonych czynności sprawdzających sporządzono w sposób niedostateczny,
- sporządzone notatki służbowe z przeprowadzonych rozmów telefonicznych stanowiących

udokumentowanie wezwania do czynności sprawdzających nie zostały zaewidencjonowane w dostępnych narzędziach informatycznych Urzędu (*na przykład Biblioteka Akt*),

- czynności sprawdzające zostały zaewidencjonowane w Ewidencji Czynności Sprawdzających e-ORUS, z tematem DVZW: Zasadność Zwrotu w podatku VAT. W 1 na 10 przypadków błędnie odnotowano „bez udziału podatnika”.

– dla każdego podmiotu wykazującego nadwyżkę podatku naliczonego nad należnym dokonywano czynności weryfikacyjnych w zakresie:

- weryfikacji podatku należnego i podatku naliczonego wykazanego w deklaracji VAT i odpowiadającemu mu plikowi JPK VAT,
- weryfikacji oceny ryzyka podatkowego,
- weryfikacji poziomu ryzyka kontrahentów podatnika.

– zwroty podatku VAT za okresy wytypowane do próby nie były objęte kontrolami podatkowymi, w tym nie przeprowadzono kontroli wobec podmiotu deklarującego zwrot powyżej 1 miliona zł., pomimo wielokrotnie deklarowanych przez podmiot nadwyżek podatku naliczonego nad należnym.

Akceptacja zwrotów:

- zwroty do kwoty 7.000 zł (3 zwroty) akceptowali pracownicy SKA z upoważnienia Naczelnika,
- zwroty od kwoty 7.000 zł do 20.000 zł (1 zwrot) akceptowała Kierownik Działu SKA z upoważnienia Naczelnika,
- zwroty powyżej 20.000 zł do 100.000 zł (3 zwroty) akceptował Zastępca Naczelnika z upoważnienia Naczelnika,
- zwroty od 100.000 zł (3 zwroty) akceptował naczelnik i kierujący komórką właściwą w sprawach rachunkowości w urzędzie skarbowym lub osób zastępujących w czasie ich nieobecności zgodnie z *Wytycznymi*.

W wewnętrznej procedurze Nr 39/2019 z dnia 20 grudnia 2019 r. Naczelnika Urzędu Skarbowego w Gnieźnie stwierdzono niewłaściwe zapisy dotyczące akceptacji zwrotów VAT powyżej 100.000 zł. Zapisano, „Naczelnik US akceptuje zwroty podatku wykazane w deklaracjach jeżeli kwota zwrotu przekracza 100.000 zł” natomiast z obowiązujących *Wytycznych do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług* z marca 2016r. wynikał obowiązek akceptacji przez Naczelnika Urzędu Skarbowego i kierownika komórki rachunkowości podatkowej,

czyli w tym przypadku Naczelnik Urzędu Skarbowego w Gnieźnie i kierownik komórki SER. Mimo niewłaściwych zapisów w procedurze w zbadanej próbie akceptacji zwrotów dokonano zgodnie z *Wytocznymi*.

III. Kontrola podatkowa

W myśl pkt 5.2.9 Zasad postępowania w sprawie zwrotu podatku od towarów i usług w Urzędzie Skarbowym w Gnieźnie stanowiących załącznik nr 1 do Wewnętrznej Procedury Postępowania nr 39/2019, w przypadku stwierdzenia konieczności przeprowadzenia kontroli podatkowej w zakresie zasadności zwrotu, wnioski sporządzane na karcie podmiotu do kontroli kieruje się do komórki SKI-1, celem zebrania i uzupełnienia o dodatkowe informacje o podmiocie (*poprzednio pkt 5.3.6 Zasad stanowiących załącznik nr 1 do Wewnętrznej Procedury Postępowania nr 35/2018*). W Urzędzie Skarbowym w Gnieźnie podmioty deklarujące zwrot podatku VAT są jedną z grup podmiotów podlegających analizie Zespołu do Spraw Zarządzania Ryzykiem Zewnętrznym, która podejmie decyzję o ujęciu danego podmiotu w planie kontroli. W przypadku wszczęcia i nie zakończenia kontroli podatkowej przed terminem zwrotu decyzję o dokonaniu zwrotu w całości, w części niebudzącej wątpliwości, przedłużeniu terminu zwrotu – podejmuje Naczelnik lub Zastępca Naczelnika, co opisano w dalszej części Sprawozdania.

W badanym okresie od 1 stycznia 2019 r. do 29 lutego 2020 r. w Urzędzie Skarbowym w Gnieźnie przeprowadzono (*zatwierdzono, wg danych w PoltaxPlus*) ogółem 111 kontroli podatkowych, w tym 14 kontroli, których przedmiotem była weryfikacja zasadności deklarowanego zwrotu przed terminem jego zwrotu lub wszczętych po dokonaniu zwrotu z deklaracji złożonych w okresie objętym badaniem, jak i z okresów wcześniejszych z wykazaną kwotą do zwrotu VAT (12,6% ogólnej liczby kontroli). Z 14 kontroli 5 wszczęto przed terminem zwrotu podatku VAT (4,5% przeprowadzonych kontroli w okresie badanym, w tym w 1 kontrola, obok zwrotu za okres bieżący objęła 3 okresy z dokonanych zwrotów w podatku VAT za okresy wcześniejsze) oraz 9 kontroli wszczętych po dokonaniu zwrotu (8,1% wszystkich kontroli).

Według Raportu R_KON_VAT Ilość i efektywność kontroli podatkowych w zakresie podatku od towarów i usług za okres 01.01.2019 r. do 29.02.2020 r. (z 31 marca 2020 r.) z podziałem na kwotę zwrotu, dla deklaracji VAT-7, VAT-7K złożonych w okresie od 01.01.2019 r. do 29.02.2020 r., **7 071** deklaracji stanowiły deklaracje z wykazaną kwotą do zwrotu podatku od towarów i usług za okresy od 1 stycznia 2019 r. do 29 lutego 2020 r., z których 10 deklaracji objęto kontrolami podatkowymi (*przed lub po terminie zwrotu*):

- 2 deklaracje z przedziału 10 001 do 50 000 zł (0,13%)
- 5 deklaracji z przedziału 50 001 do 100 000 zł (1,67%)

- 3 deklaracje z przedziału 100 001 do 500 000 zł (1,07%)

W kontrolowanym okresie nie objęto kontrolą podatkową zwrotów z przedziałów: 1 - 10 000 zł (0 kontroli z 4882 zwrotów dla 1330 podmiotów) oraz od 500 001 do 1 000 000 zł (0 kontroli z 32 zwrotów dla 8 podmiotów) i powyżej 1 000 000 zł (0 kontroli z 2 zwrotów dla 2 podmiotów).

Łącznie badaniem objęto 4 kontrole podatkowe obejmujące weryfikację zasadności zwrotu podatku VAT: 3 wszczęte przed dokonaniem zwrotu (poz.1, 3, 4) i 1 po dokonanych zwrotach (poz.2): postępowania nr: 89623, 107844, 53290, 68565.

W wyniku badania spraw objętych próbą stwierdzono:

– realizację 3 kontroli w zakresie: Prawdliwość rozliczeń z budżetem z tytułu podatku VAT, bez zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli (post. 8923, 53290, 68565). Kontrole obejmowały 1 okres rozliczeniowy w zakresie weryfikacji zasadności zwrotu za dany miesiąc oraz wskazane w upoważnieniu do kontroli okresy wcześniejsze (1 kontrola: 3 okresy po dokonanych zwrotach VAT i 2 kontrole z kwotami do przeniesienia. Zakres kontroli: Prawdliwość rozliczeń z budżetem Państwa w podatku od towarów i usług). W tych przypadkach wszczęto kontrolę podatkową bez zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli podatkowej, wskazując podatnikowi, w Informacji o przyczynie braku zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli, że kontrola nie została poprzedzona zawiadomieniem o zamiarze jej wszczęcia, gdyż dotyczy zasadności zwrotu różnicy podatku lub zwrotu podatku naliczonego w rozumieniu przepisów o podatku od towarów i usług (art. 282c § 1 pkt 1 lit. a ustawy Ordynacja podatkowa), gdy de facto w każdej z kontroli tylko 1 kontrolowany okres obejmował weryfikację zasadności zwrotu przed terminem zwrotu a pozostałe okresy wskazane w upoważnieniu były objęte kontrolą w zakresie prawidłowości rozliczeń z budżetem państwa podatku od towarów i usług. Odstąpiono od oceny faktu realizacji przedmiotowych kontroli bez zawiadomieni o zamiarze rozpoczęcia kontroli z powodu braku stanowiska komórki merytorycznej do dnia Sprawozdania.

Podstawą do kontroli były przekazane do komórki kontroli starannie opracowane analizy typowanych podmiotów ze wskazaniem zagadnień, na które należy ukierunkować czynności kontrolne.

Kontrola podatkowa winna być realizowana na podstawie przepisach ustawy Ordynacja podatkowa (art. 281-292). Jej celem jest sprawdzenie, czy kontrolowani wywiązują się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego. Natomiast analiza treści protokołów kontroli (3 z 4 badanych) wskazuje na niedostateczną wnikliwość w realizowanych kontrolach, nie zastosowanie się do wskazań zawartych dokumentacji przedkontrolnej, w tym w Karcie Podmiotu do Kontroli. W toku prowadzonych kontroli podatkowych nie ustalono stanu faktycznego, w tym nie

zweryfikowano rzetelności deklarowanego obrotu, nie zbadano okoliczności mogących mieć wpływ na faktyczną wielkość wykazywanego obrotu jak i prawa do odliczenia z podatku naliczonego (*np. niska marża w stosunku do branży, powiązania rodzinne i inne uwarunkowania prowadzonych działalności, nie przeprowadzono oględzin, czy przesłuchań*), w kontekście przedmiotu i zakresu działalności gospodarczej kontrolowanego podmiotu, oraz nie korzystano z plików JPK (JPK_WB i JPK_FA) pomimo zaleceń. Czynności kontrolne zasadniczo ograniczono do porównania danych z deklaracji z danymi z JPK_VAT, porównania wykazanego obrotu i podatku należnego z przedstawionymi do kontroli dokumentami, podobnie w zakresie podatku naliczonego. W kontrolach za kilka okresów VAT niedostatecznie określono, które dokumenty rzeczywiście zostały objęte badaniem przez kontrolujących. Ponadto stwierdzono mało precyzyjną i niedostateczną treść protokołów kontroli.

Przeprowadzenie kontroli w powyższy sposób, mogło mieć wpływ na rzetelność ustalenia stanu faktycznego i dokonaną ocenę, w konsekwencji na akceptację zwrotu podatku VAT w deklarowanej wysokości.

W związku z art. 58 ust.1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (*tekst jednolity Dz.U. z 2019 r., poz. 1292*) nie jest możliwe ponowne przeprowadzenie kontroli przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Gnieźnie w zakresie zbadania zasadności zwrotu podatku VAT za kontrolowane okresy, bowiem powołany przepis wyklucza możliwość kontroli w tym samym zakresie przez ten sam organ. Niedostateczna wnikliwość, zakres czynności kontrolnych i niedostateczne wykorzystanie narzędzi informatycznych w toku realizacji kontroli podatkowych może mieć wpływ na wynik kontroli, stanowić także jedną z informacji w sprawie akceptacji zwrotów za bieżący jak i za kolejne okresy (§ 5 pkt IV.2 *Wytycznych*).

– w toku kontroli podatkowej, pomimo zalecenia w karcie podmiotu do kontroli nie skorzystano z plików JPK_WB (2 kontrole) i JPK_FA (1 kontrola). Od 1 lipca 2018 r. wszystkie podmioty prowadzące księgi w formie elektronicznej są obowiązane do przekazywania na żądanie organów podatkowych wskazanych plików JPK. Kontrolowany pomimo wezwania i obowiązku nie przekazał danych (*brak reakcji ze strony kontrolujących*), w systemie informatycznym PoltaxPlus brak ustalenia WJODM – odmowa przekazania pliku JPK w żądanej strukturze. Urzędy wielokrotnie otrzymywały przypomnienia o konieczności wykorzystania w jak najszerszym zakresie danych przekazywanych elektronicznie – struktur JPK, doskonalenia metodyki stosowania technik analiz danych przez wykorzystanie zaawansowanych narzędzi analitycznych, automatyzację pracy kontrolujących (*m.in. pismo Zastępcy Szefa KAS z dnia 30 maja 2018 r., Nr DKA8.1010.3.2018, przekazane przy piśmie 3001-ICK.4022.98.2018.2 z dnia 6 czerwca 2018 r., pismo DIAS w Poznaniu*

nr 3001-ICK.4022.22.2019.1 z dnia 1 lutego 2019 r., oraz opracowanie Ministerstwa Finansów „Zasady kontroli z wykorzystaniem JPK”.

- błędne dane i niekompletne ustalenia z przeprowadzonych kontroli (3 z 4 badanych kontroli tj. 75 % badanych spraw) w systemie informatycznym Urzędu:
  - w 1 z 4 kontrolowanych spraw błędnie określono temat kontroli 3 z 4 okresów objętych kontrolą podatkową (temat WVZW2 – zwrot przed dokonaniem zwrotu dotyczył 1 okresu),
  - w 1 przypadku brak ustalenia WJPKZ – informacji o wykorzystaniu w kontroli pliku JPK na żądanie o strukturze JPK_FA,
  - w 1 przypadku brak ustalenia WJKPV – informacji o korzystaniu w toku kontroli z pliku JPK_VAT składanego obligatoryjnie,
  - brak ustaleń WJODM w 2 przypadkach, nie przekazania pomimo ustawowego obowiązku plików JPK na żądanie Organu skierowane w toku kontroli (JPK_WB i JPK_FA),
  - błąd w określeniu tematu kontroli, niekompletność, lub brak zaewidencjonowania ustaleń z kontroli w systemie informatycznym Urzędu (w 3 z 4 badanych spraw).

Wniosek: Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia wskazują na możliwość wystąpienia niedostatecznej weryfikacji zwrotów VAT, w związku brakiem lub niedostatecznym badaniem rzetelności deklarowanego obrotu, rzeczywistego przebiegu transakcji, prawidłowości dokonanych odliczeń podatku naliczonego oraz innych okoliczności wymagających zweryfikowania dla ustalenia i oceny prawidłowości kontrolowanych rozliczeń. Nieprawidłowości wynikają także z niezastosowania się przez kontrolujących do części zaleceń zawartych w Kartach podmiotu do kontroli min. „ukierunkowania czynności kontrolnych na weryfikację rzetelności deklarowanego obrotu (*przed dokonaniem zwrotu i po dokonywanych zwrotach podatku od towarów i usług w Urzędzie Skarbowym w Gnieźnie za okresy wskazane w upoważnieniach do kontroli*). Za powstanie nieprawidłowości i uchybienia odpowiadają pracownicy realizujący przedmiotowe kontrole podatkowe. Za niedostateczny nadzór i weryfikację spraw - kierownik komórki SKP.

IV. Przedłużenia terminu zwrotu

W odniesieniu do podmiotów objętych próbą stwierdzono, że w toku badanych czynności sprawdzających (10 na 10 spraw) i w toku kontroli podatkowych (4 na 4 sprawy) nie przedłużano terminu zwrotu różnicy podatku, o którym mowa w art. 87 ust. 2 zdanie drugie ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r., poz. 106 ze zm.).

W związku, z czym dla zbadania tego zagadnienia dobrano do próby 1 sprawę – postanowienie Naczelnika Urzędu Skarbowego w Gnieźnie z dnia 30 października 2019 r. nr 3003-SKP.81.2019.5 o przedłużeniu terminu zwrotu, wydanego w toku kontroli podatkowej prowadzonej na podstawie imiennego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli podatkowej nr 3003-SKP.500.81.19.2. Naczelnik postanowił przedłużyć termin zwrotu części (10 000 zł ze 120 000 zł) nadwyżki podatku naliczonego nad należnym za II kwartał 2019 r.. Zdaniem Organu zasadność deklarowanego przez podatnika zwrotu za II kwartał 2019 r., w badanej sprawie wymagała dodatkowego zweryfikowania. W wydanym postanowieniu Naczelnik wskazał przesłanki, wynikające ze stanu faktycznego sprawy, uzasadniające przedłużenie części zwrotu. Rozstrzygnięcie o przedłużeniu terminu części nadwyżki podatku naliczonego nad należnym zwrotu różnicy podatku, o którym mowa w art. 87 ust. 2 zdanie drugie ustawy o VAT, w przypadku, gdy weryfikacja rozliczenia podatnika dokonywana w ramach kontroli podatkowej nastąpiło w formie zaskarżalnego zażaleniem postanowieniem Naczelnika Urzędu Skarbowego w Gnieźnie. W temacie przedłużenia terminu zwrotu wypowiedział się Naczelny Sąd Administracyjny w składzie siedmiu sędziów (Uchwała sygn. akt I FPS 2/16 z dnia 24 października 2016 r. Uzasadnienie uchwały zawiera istotne kwestie, mające fundamentalne znaczenie dla realizacji zadań w obszarze zwrotów podatku VAT.

Naczelnik Urzędu Skarbowego w Gnieźnie w badanym postanowieniu o przedłużeniu terminu zwrotu VAT, określił nowy termin do zwrotu wynikający ze złożonej deklaracji VAT-7 poprzez wskazanie konkretnej daty. Postanowienie zostało doręczone stronie przed upływem terminu zwrotu. Data doręczenia wg dowodu 31 października 2019 r.

W postanowieniu o przedłużeniu terminu zwrotu różnicy w podatku VAT wydawanym przez Organ zawarto pouczenie o prawie do złożenia na nie zażalenia do Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu. Podatnik nie skorzystał z przysługującego prawa. Przy czym w badanym postanowieniu podano niepełną podstawę prawną zażalenia – wyłącznie art. 274b § 2 ustawy Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz.U. z 2019 r., poz. 900 ze zm.). W przedmiotowym postanowieniu wydanym należało powołać art. 274b § 2 w związku z art. 277 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa. Organ winien, w tym zakresie, zastosować się do Uchwały Naczelnego Sądu Administracyjnego sygn. akt I FPS 2/16 z dnia 24 października 2016 r.

Uwaga: niepełna podstawa prawna w pouczeniu postanowienia.

V. Akceptacja i zwrot podatku

W myśl § 5 pkt VI. 1. i 2. *Wytycznych* zwroty w kwocie powyżej 100 000 zł wymagają osobistej akceptacji naczelnika i kierującego komórką właściwą w sprawach rachunkowości w urzędzie skarbowym lub osób zastępujących w czasie ich nieobecności. Do akceptacji zwrotów do 100 000 zł

naczelnik urzędu skarbowego może upoważnić zastępcę naczelnika lub kierownika właściwej komórki organizacyjnej, bądź inną wyznaczoną osobę. Stosowne uregulowania zawierają zarządzenia Naczelnika Urzędu Skarbowego w Gnieźnie:

Wewnętrzna procedura postępowania Nr 35/2018 (do XII/2019)	Wewnętrzna procedura postępowania Nr 39/2019 (od XII/2019)
do 7000zł akceptacja pracownika SKA2	pracownik komórki SKA-2 wstępnie akceptuje kwoty zwrotu podatku oraz akceptuje ostatecznie do 7000zł
powyżej 7000zł do 20000zł akceptacja kierownika SKA2	Kierownik komórki SKA-2 akceptuje ostatecznie zwroty do kwoty 20000 zł oraz wstępnie zwroty podatku w kwotach powyżej 20000 zł.
powyżej 20000zł do 100000zł akceptacja zastępcy Naczelnika	Zastępca Naczelnika ostatecznie akceptuje zwroty do kwoty 100000 zł oraz wstępnie akceptuje zwroty powyżej 100000zł
Powyżej 100 000zł akceptacja Naczelnika i kierownika SER	Naczelnik US akceptuje zwroty podatku wykazane w deklaracji, jeżeli kwota zwrotu przekracza 100 000zł

Aktualna procedura Nr 39/2019 z dnia 20 grudnia 2019 r. w zakresie akceptacji zwrotów VAT w kwestii akceptacji zwrotów powyżej 100 000 zł jest niezgodna z obowiązującymi *Wytycznymi do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług*. Na podstawie badanej próby ustalono, że pomimo braku prawidłowego zapisu w procedurze, zwroty powyżej 100 000 zł akceptowane były przez Naczelnika i kierującego komórką właściwą w sprawach rachunkowości tj. zgodnie z wymogami *Wytycznych*.

Stosownie do uregulowań Wewnętrznej Procedury Postępowania nr 35/2018 z dnia 4 grudnia 2018 i nr 39/2019 z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie zasad postępowania w sprawie zwrotu podatku od towarów i usług w Urzędzie Skarbowym w Gnieźnie pracownik komórki SKA-2 wstępnie akceptuje kwoty zwrotu podatku wykazane w deklaracjach, oraz akceptuje ostatecznie zwroty do kwoty 7 000 zł. Kierownik komórki SKA-2 akceptuje ostatecznie zwroty do kwoty 20 000 zł oraz wstępnie akceptuje zwroty w kwotach powyżej 20 000 zł (*w okresie do grudnia 2019 r. kierownik komórki czynności sprawdzających nie był według procedury obowiązany do wstępnej akceptacji zwrotów powyżej 20 000 zł.*). Zastępca Naczelnika ostatecznie akceptuje zwroty do kwoty 100 000 zł oraz wstępnie akceptuje zwroty podatku wykazane w deklaracjach powyżej kwoty 100 000 zł. Naczelnik Urzędu akceptuje zwroty wykazane w deklaracjach, jeżeli kwota zwrotu przekracza 100 000 zł. Procedura nie zawiera uregulowania, o którym mowa w *Wytycznych* (§ 5 pkt VI.1) w zakresie wymogu akceptacji (obok naczelnika) zwrotów powyżej 100 000 zł przez kierującego komórką właściwą w sprawach rachunkowości. Stwierdza jedynie, że kierownik komórki SER sprawdza pod względem merytorycznym prawidłowość i terminowość zwrotu podatku przed wygenerowaniem przelewu.

Wytyczne (§ 5 pkt VI.3.) stanowią, że Naczelnik urzędu skarbowego ustala jaka kwota zwrotu różnicy podatku VAT obliguje do sporządzenia Karty potwierdzeń zwrotu oraz określa sposób postępowania, dokumentowania i akceptowania czynności związanych z obsługą zwrotu. W myśl „Zasad postępowania w sprawie zwrotu podatku od towarów i usług w Urzędzie Skarbowym w Gnieźnie (pkt 5.1.2 zał. Nr 1 Wewnętrznej Procedury Postępowania nr 35/2018 z dnia 4 grudnia 2018 r.) do zwrotów powyżej 7 000 zł sporządza się Kartę potwierdzeń zwrotu.

W odniesieniu do badanej próby (zwroty powyżej 7 000 zł) akceptacje zwrotów zostały dokonane przez uprawnione osoby na Karcie analizy zasadności zwrotów, zgodnie z pkt 5.5 i pkt 6 Zasad postępowania w sprawie zwrotu podatku od towarów i usług w Urzędzie Skarbowym w Gnieźnie oraz zgodnie z regulacjami wynikającymi z *Wytycznych do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług (§ 5 pkt VI Wytycznych)*. Pomimo braku uregulowania w Procedurze, zwroty z badanej próby powyżej 100 000 zł we wszystkich przypadkach akceptowane były przez Naczelnika Urzędu i kierownika SER. Akceptacja tych zwrotów następowała zgodnie z obowiązującymi *Wytycznymi*.

Niezgodność zapisów w wewnętrznej procedurze w sprawie zasad postępowania w sprawie zwrotu podatku od towarów i usług w Urzędzie Skarbowym w Gnieźnie z obowiązującymi *Wytycznymi do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług* stwierdzono także w poprzedniej kontroli przeprowadzonej w Urzędzie Skarbowym w Gnieźnie zakończonej Sprawozdaniem z kontroli z dnia 20.06.2017 r. sprawa Nr 3001-IWW1.0921.51.2017.2 UNP 3001-17-062361,

- we wszystkich badanych przypadkach zwrotu podatku VAT dokonano z zachowaniem wnioskowanego terminu.

Ponadto, Kierownik SER oświadczyła, że w badanym okresie wszystkie zwroty dokonano w terminie. Nie wystąpiły odsetki z tytułu nieterminowego zwrotu podatku od towarów i usług na rachunek podatnika.

Na 14 kontrolowanych spraw zwrot podatku VAT został dokonany:

- w 11 przypadkach w deklarowanej wysokości na rachunek bankowy podatnika,
- w 2 przypadkach część deklarowanych kwot do zwrotu została przeksięgowana na zaległości podatkowe,
- w 1 przypadku całość deklarowanego zwrotu przeksięgowano na inny tytuł podatkowy.

Przeksięgowania dotyczyły zaliczenia zwrotu podatku z Urzędu na poczet zaległości z wygenerowaniem postanowienia o zarachowaniu zwrotu podatku na zaległość, z wniosku podatnika o zaliczenie zwrotu na inny tytuł podatkowy.

We wszystkich badanych przypadkach zwrotu podatku VAT, dokonano na konta do zwrotów wskazane przez podatników i uprzednio zweryfikowane przez pracownika SER (*adnotacja na Karcie potwierdzeń zwrotu*).

Ponadto w toku kontroli zbadano na próbie dodatkowych 5 spraw prawidłowość działań Urzędu w odniesieniu do wniosków podatników o przeksięgowanie kwot ze zwrotu podatku VAT na wskazany tytuł podatkowy. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

VI. Aktualność i prawidłowość wystawiania upoważnień przez Naczelnika

W toku kontroli sprawdzono aktualność i prawidłowość upoważnień na próbie 3 spraw ujętych w rejestrze udzielonych upoważnień:

- upoważnienie nr 3003/013-4/17
- upoważnienie nr 3003/013-43/18
- upoważnienie nr 3003/013-41/18

wystawionych na podstawie art. 143 § 1 i § 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa oraz § 22 ust. 2 załącznika Nr 2 do Zarządzenia Nr 15/2017 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej z dnia 9 marca 2017 r. wraz z Zarządzeniem nr 24/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 27 lutego 2018 r. stanowiącego Regulamin Organizacyjny US w Gnieźnie. Powyższe upoważnienia utraciły moc w związku z nadaniem urzędowi nowego Regulaminu organizacyjnego stanowiącego załącznik Nr 1 do Zarządzenia nr 113/2019 DIAS w Poznaniu z dnia 24 października 2019 r. Dokonując przeglądu upoważnień Naczelnik Urzędu Skarbowego w Gnieźnie udzielił pracownikom wskazanym w upoważnieniach nowych upoważnień, które zarejestrowano w rejestrze udzielonych upoważnień:

- upoważnienie nr 3003/013-2/19
- upoważnienie nr 3003/013-81/19
- upoważnienie nr 3003/013-83/19.

W wyniku analizy udzielonych upoważnień oraz przedłożonych w toku kontroli dokumentów w zakresie akceptowania z upoważnienia Naczelnika US w Gnieźnie zwrotów podatku od towarów i usług stwierdzono, iż osoby podpisujące przedłożone do kontroli dokumenty posiadały stosowne upoważnienie Naczelnika do wykonywania tego rodzaju czynności.

VII. Sprawowanie kontroli funkcjonalnej, w zakresie tematyki kontroli przez osoby na stanowiskach kierowniczych

Od 1 stycznia 2019 r. obowiązywało zarządzenie nr 167/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 15 grudnia 2018 r. w *sprawie wprowadzenia procedury kontroli funkcjonalnej*, zmienione zarządzeniem nr 24/2019 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 25 marca 2019 r. i zarządzeniem nr 59/2019 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 27 maja 2019 r.

Od 1 stycznia 2019 r. częstotliwość realizowanych czynności kontrolnych jest wyznaczana poziomem ryzyka określonego dla komórki/jednostki zgodnie z procedurą stanowiącą załącznik do zarządzenia nr 112/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 10 września 2018 r. w sprawie organizacji i zasad funkcjonowania Systemu Kontroli Zarządczej w Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu i podległych Urzędach województwa wielkopolskiego.

W Arkuszu zgłoszenia/aktualizacji ryzyk na 2019 Urzędu Skarbowego w Gnieźnie (*według wzoru - tabela stanowiącej załącznik Nr 5 do Zarządzenia Nr 112/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu*) nie stwierdzono ryzyka odpowiadającego tematowi kontroli DIAS. Także w rejestrze ryzyk IAS na rok 2019 nie występuje ryzyko w zakresie tematu kontroli „Realizacja Wytycznych do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług w części dotyczącej dokonywania zwrotów podatku VAT”.

Kontrole funkcjonalne za 2019 r.

W Planie kontroli funkcjonalnej Urzędu Skarbowego w Gnieźnie na rok 2019, zatwierdzonym 26 września 2019 r. przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Gnieźnie, stwierdzono temat związany z kontrolowaną tematyką:

- w poz. 36 „**Właściwa weryfikacja i terminowe dokonywanie zwrotów**” – kontrolujący kierownik SKA-2, kontrolowani – komórka SKA-2, częstotliwość czynności kontroli funkcjonalnej – 1 raz na pół roku, działalność (procesy) US podstawowa, obszar (obszar ryzyka) – kontrola, symbol obszaru – SZNK, podobszar – czynności analityczne i sprawdzające (SKA), proces KAS (zagadnienie regulowane) - eliminowanie nielegalnych działań i nieprawidłowości w legalnej działalności podmiotów.

W myśl § 5 Procedury kontroli funkcjonalnej stanowiącej Załącznik do Zarządzenia 167/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 15 grudnia 2018 r. czynności wykonywane w ramach sprawowanej kontroli funkcjonalnej, o której mowa w § 4 ust. 5 i ust. 6 oraz § 7 ust. 3 wykraczające poza ten zakres, dokumentuje się poprzez sporządzenie Informacji z przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej – wg wzoru określonego w Załączniku nr 2 do niniejszej Procedury

Obie pobrane do badania kontrole funkcjonalne zostały udokumentowane przy wykorzystaniu formularza stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 167/2018 Dyrektora Izby Administracji

Skarbowej w Poznaniu z dnia 15 grudnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia procedury kontroli funkcjonalnej:

-Informacja o przeprowadzeniu kontroli funkcjonalnej w komórce SKA2 za okres 01.01.2019 – 30.06.2019 r. z dnia 19 sierpnia 2019 r.,

-Informacja o przeprowadzeniu kontroli funkcjonalnej w komórce SKA2 za okres 01.07.2019 – 31.12.2019 r. z dnia 13 stycznia 2020 r.

W wyniku obu przeprowadzonych kontroli Kierownik Działu SKA-2 nie stwierdziła nieprawidłowości/uchybień. Stąd brak wniosków i zaleceń pokontrolnych.

Zgodnie z § 6 Procedury *Informacje z przeprowadzonych czynności kontrolnych*, o których mowa w § 5 Procedury należy ewidencjonować w kategorii spraw o symbolu i haśle klasyfikacyjnym 093 – kontrola funkcjonalna. Informacje o przeprowadzeniu kontroli funkcjonalnej nie zostały zarejestrowane.

Kontrole funkcjonalne za 2020 r.

Według informacji Zastępcy Naczelnika US w Gnieźnie z dnia 9 kwietnia 2020 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, na rok 2020 nie został sporządzony Plan kontroli funkcjonalnych Urzędu Skarbowego w Gnieźnie na 2020 r. z uwagi na brak określenia przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu ryzyk będących podstawą do sporządzenia takiego planu. W zakresie tematu kontroli DIAS w bieżącym roku podatkowym nie została jeszcze przeprowadzona kontrola funkcjonalna. Kontrola ta, wzorem ubiegłego roku zostanie przeprowadzona po upływie I półrocza br.

Zgodnie z § 2 załącznika do zarządzenie nr 167/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 15 grudnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia procedury kontroli funkcjonalnej (*zmienione wyżej wskazanymi zarządzeniami*), kontrolę funkcjonalną sprawują naczelnicy urzędów w odniesieniu do podległych urzędów, zastępcy naczelników w odniesieniu do nadzorowanych komórek organizacyjnych urzędów, kierownicy działów, kierownicy referatów, osoby kierujące wieloosobowymi stanowiskami – w ramach posiadanych kompetencji w odniesieniu do nadzorowanych komórek organizacyjnych. Naczelnik Urzędu odpowiedzialny jest za prawidłową realizację zadań w zakresie kontroli funkcjonalnych.

Naczelnik obowiązany jest, niezależnie od określenia ryzyk przez Dyrektora IAS, do określenia na dany rok ryzyk i poziomu każdego ryzyka, w obszarach związanych z działalnością jednostki. Kontroli funkcjonalnej podlega realizacja zadań służących osiągnięciu celów przypisanych nadzorowanej jednostce, określonych w planie pracy jednostki, w ramach zarządzania przez cele. Każde zdefiniowane przez Naczelnika ryzyko obejmuje się kontrolą funkcjonalną z częstotliwością

określoną w załączniku nr 1 do Procedury kontroli funkcjonalnej stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr 167/2018 Dyrektora IAS w Poznani w sprawie wprowadzenia kontroli funkcjonalnej. W załączniku określono „*Podstawowy zakres i minimalną częstotliwość czynności wykonywanych w ramach kontroli funkcjonalnej*”.

VIII. W wyniku przeprowadzonej kontroli na 14 łącznie badanych spraw weryfikacji (*10 czynności sprawdzających i 4 kontroli podatkowych*) w zakresie weryfikacji zasadności zwrotu podatku VAT, akceptacji i realizacji zwrotu stwierdzono:

1. Niewystarczające czynności podejmowane w zakresie weryfikacji zwrotu powyżej 1 mln i nie przeprowadzenie kontroli podatkowej w 2019 r., pomimo comiesięcznie deklarowanych przez podmiot znacznych nadwyżek podatku naliczonego nad należnym i kontroli podatkowej z wynikiem pozytywnym w 2018 r. W efekcie nie zastosowano się do wymogu starannego sprawdzenia zasadności wykazanej przez podatnika w deklaracji VAT kwoty zwrotu (*§ 5 pkt I.1 Wytucznych*).

2. W 1 przypadku przeprowadzone czynności sprawdzające z udziałem podatnika (*kontakt telefoniczny*) nieprawidłowo zaewidencjonowano w Wykazie Ewidencja Czynności Sprawdzających e-ORUS (*poz. w e-ORUS 17626*), jako przeprowadzone bez udziału podatnika.

3. Nieprawidłowości w zakresie dokumentowania i rejestrowania dokumentacji dotyczącej czynności sprawdzających w zakresie weryfikacji zasadności zwrotu podatku VAT:

- zdawkowe adnotacje sporządzane na okoliczność przeprowadzonych czynności sprawdzających (*zapis nie zawiera istotnych informacji w zakresie przeprowadzanych czynności sprawdzających, nie pozwala stwierdzić czy wyjaśniono wszystkie okoliczności weryfikowanego zwrotu*),
- niezarejestrowanie adnotacji z wezwań telefonicznych do czynności sprawdzających w systemie informatycznym.

4. Nie sporządzano w systemie Poltax Kontrola Analizy Zasadności Zwrotu VAT dla zwrotów do 7000 zł (*§5 pkt II.1 Wytucznych*).

5. Niezgodnie z § 5 pkt VI.1 *Wytucznych* uregulowanie w wewnętrznej procedurze postępowania nr 39/2019 z dnia 20 grudnia 2019 r. w zakresie akceptacji zwrotów powyżej 100 000 zł. Pomimo braku właściwego uregulowania w ww. procedurze wszystkie badane zwroty powyżej 100 000 zł akceptowane były przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Gnieźnie i kierującą komórką SER.

6. Niepełne lub błędne ewidencjonowanie kontroli podatkowych w systemie

informatycznym Urzędu w 3 na 4 badane sprawy. Uchybienia w zakresie nieprawidłowego określenia tematów kontroli (*niezasadnie WVWZ2*), kompletności ustaleń dotyczących wykorzystania lub braku wykorzystania plików JPK.

7. Niewłaściwe przeprowadzanie czynności kontrolnych i ich dokumentowanie poprzez:

- niedostateczną wnikliwość w przeprowadzanych kontrolach podatkowych (*brak lub niedostateczna weryfikacja: kompletności i rzetelności obrotów, rzeczywistego przebiegu transakcji, niedostateczna wnikliwość w zakresie zasadności odliczeń podatku naliczonego,*
- niezastosowanie się w pełni do wskazań i zaleceń zawartych w Kartach Podmiotu do Kontroli, (*m.in. ukierunkowania czynności kontrolnych na weryfikację rzetelności obrotów, rzetelności faktur, wykorzystania danych z plików JPK pobieranych na żądanie Organu*),
- zdawkowy opis ustaleń faktycznych, niepozwalający na jednoznaczne stwierdzenie, co i w jakim zakresie faktycznie zbadano.

Nieprawidłowość dotyczy 3 z 4 badanych akt kontroli i analiz zawartych w Kartach Podmiotu do Kontroli. Naruszono wymóg starannego sprawdzenia zasadności wykazanej przez podatnika w deklaracji VAT kwoty zwrotu (*§ pkt I.1 i pkt IV.2 Wytycznych*). Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia wskazują na możliwość niedostatecznej weryfikacji zwrotów VAT w ramach kontroli podatkowych, co w konsekwencji może skutkować akceptacją zwrotu w nieprawidłowej wysokości.

8. Niedostateczne korzystanie z dedykowanych narzędzi informatycznych i danych elektronicznych celem wykorzystania w toku kontroli podatkowych. Brak reakcji kontrolujących na nieprzekazywanie, pomimo obowiązku danych elektronicznych w żądanej przez Organ strukturze (*JPK_WB i JPK_FA*).

9. Niepełną podstawę prawną w pouczeniu postanowienia o przedłużeniu terminu zwrotu nadwyżki podatku naliczonego nad należnym (100% badanych spraw).

10. Brak zaewidencjonowania Informacji o przeprowadzeniu kontroli funkcjonalnej w kategorii spraw 093, co jest niezgodne z przepisami Zarządzenia DIAS w Poznaniu w sprawie kontroli funkcjonalnej.

[dowód: akta kontroli str. 18 - 558]

W związku z powyższym działalność Urzędu w zakresie tematyki niniejszej kontroli ocenia się pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

**Zalecenia i wnioski dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości
lub usprawnienia funkcjonowania kontrolowanego urzędu**

Wobec stwierdzonych powyżej nieprawidłowości Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu zaleca:

1. Przeprowadzać wnikliwe czynności sprawdzające, w następnej kolejności kontrole podatkowe, w przypadku deklarowanych przez podatnika wysokich kwot nadwyżki podatku VAT, mając wiedzę o nieprawidłowościach po przeprowadzeniu kontroli w latach ubiegłych.
2. Dochować staranności w ewidencjonowaniu czynności sprawdzających w systemie e-ORUS (*zgodność danych w systemie ze stanem rzeczywistym czynności*).
3. Utrwalać w sposób staranny każde działanie w toku podejmowanych czynności sprawdzających (sporządzać protokoły lub adnotacje służbowe z czynności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy).
Ewidencjonować adnotacje z wezwań telefonicznych przy wykorzystaniu dostępnych w urzędach narzędzi informatycznych.
4. Sporządzać w systemie PoltaxPlus lub z wykorzystaniem innego narzędzia informatycznego, o co najmniej takiej funkcjonalności, analizę zasadności zwrotu w stosunku do zwrotów do 7 000 zł (§ 5 pkt II.1 *Wytycznych*).
5. Uzupełnić w wewnętrznej procedurze uregulowania w zakresie akceptacji zwrotów podatku VAT powyżej 100 000 zł.
6. Dochować staranności w zakresie ewidencjonowania ustaleń kontroli i ich weryfikacji. Przeprowadzić stosowne działania w celu usunięcia uchybień w zakresie ewidencjonowania kontroli podatkowych w systemie informatycznym Urzędu. Zwiększyć nadzór w zakresie poprawności i kompletności danych wprowadzanych do systemu informatycznego z przeprowadzanych kontroli podatkowych.
7. Przeprowadzać kontrole podatkowe w sposób wnikliwy, w tym stosować się do zaleceń *Wytycznych*, wskazań wynikających z Karty Podmiotu do Kontroli. Starannie opisywać ustalenia faktyczne i ich ocenę prawną. Zwiększyć nadzór, nad jakością kontroli podatkowych, w tym w zakresie weryfikacji zwrotów podatku VAT.
8. Wykorzystywać w kontrolach podatkowych, adekwatnie do sprawy, dedykowane narzędzia i instrumenty kontroli elektronicznej. Stosować się w tym zakresie do zaleceń DIAS w Poznaniu i Ministerstwa Finansów oraz zintensyfikować nadzór w tym zakresie.
9. Powoływać w wydawanych postanowieniach o przedłużeniu terminu zwrotu pełne podstawy prawne.
10. Ewidencjonować Informacje o przeprowadzeniu kontroli funkcjonalnej – rejestr 093.

11. Objąć kontrolami funkcjonalnymi zwroty podatku VAT do kwoty 7 000 zł wstępnie akceptowane oraz akceptowane ostatecznie, samodzielnie przez pracownika SKA2 (*pkt 5.3 Zasad postępowania w sprawie zwrotu podatku od towarów i usług w Urzędzie Skarbowym w Gnieźnie stanowiące załącznik nr 1 Wewnętrznej Procedury Postępowania Nr 39/2019 z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie zasad postępowania w sprawie zwrotu podatku od towarów i usług w Urzędzie Skarbowym w Gnieźnie*).

12. Przeprowadzić kontrolę funkcjonalną w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień w terminie 9 miesięcy od dnia udzielenia informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oraz zobowiązuje Naczelnika Urzędu Skarbowego w Gnieźnie do przekazania informacji o rezultatach wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

Pouczenie

Stosownie do przepisu art. 52 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej* (t.j. Dz.U. z 2020, poz. 224) i § 27 ust.1 Zarządzenia Nr 155/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 23 listopada 2018 r. *w sprawie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach skarbowych województwa wielkopolskiego i Wielkopolskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Poznaniu*, Naczelnik Urzędu Skarbowego w Gnieźnie w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania z kontroli ma prawo przedstawić do niego stanowisko; nie wstrzymuje to realizacji ustaleń kontroli.

Termin złożenia informacji

W przypadku stwierdzonych uchybień bądź nieprawidłowości w terminie 30 dni od dnia otrzymania sprawozdania z kontroli należy poinformować Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, uchybień.

PODPIS DYREKTORA IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ

Dokument podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym

**Dyrektor Izby Administracji Skarbowej
w Poznaniu**

Marek Pospieski

.....
Podpis Dyrektora Izby Administracji Skarbowej

Kwalifikowany podpis elektroniczny ma skutek prawny równoważny podpisowi własnoręcznemu (art. 25 ust. 2 Rozporządzenie parlamentu europejskiego i rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE).

Otrzymują:

1. Naczelnik kontrolowanego urzędu - elektronicznie
2. aa.

Do wiadomości – wyłącznie drogą elektroniczną:

1. Z-ca DIAS – Adam Barciszewski,
2. Z-ca DIAS – Sławomir Groch,
3. Z-ca DIAS – Dariusz Strugliński,
4. Z-ca DIAS – Dariusz Zujko,
5. Z-ca Anna Debert,
6. IOV-1 Pierwszy Wydział Podatku od Towarów i Usług, Podatków Dochodowych, Podatków Majątkowych i Sektorowych,
7. IOV-2 Drugi Wydział Podatku od Towarów i Usług, Podatków Dochodowych, Podatków Majątkowych i Sektorowych,
8. IWZ Dział Wsparcia Zarządzania.